

KVINNORÖRELSENS VALGUIDE

Partiernas jämställdhetslöften

**SVERIGES
KVINNO**
ORGANISATIONER ■ ■ ■

Valenkät

Vill ni genomföra en lönesatsning inom vård och omsorg för att stänga det strukturella lönegapet mellan kvinnor och män?	NEJ	NEJ	JA	JA	NEJ	JA	?	JA
Vill ni införa fler öronmärkta månader i föräldraförsäkringen för respektive förälder?	JA	NEJ	JA	JA	NEJ	JA	NEJ	JA
Vill ni införa en allmän arbetstidsförkortning?	NEJ	NEJ	NEJ	JA	NEJ	JA	NEJ	JA
Kommer ni att införa krav på att statliga bidrag till företag fördelas jämställt?	JA	NEJ	NEJ	JA	NEJ	JA	NEJ	JA
Vill ni göra riktlinjen "En födande - en barnmorska" till formaliserad standard i hela landet, och tillsätta de resurser till förslossningsvården som krävs för att nå upp till detta?	JA	JA	JA	JA	NEJ	JA	?	JA
Kommer ni säkerställa tillgången till avgiftsfri tolk i hela hälso- och sjukvården?	JA	JA	JA	JA	NEJ	JA	NEJ	JA
Vill ni utvidga etableringsprogrammet till att omfatta alla anhöriginvandrare?	JA	?	JA	JA	JA	JA	NEJ	JA
Kommer ni att säkerställa att Migrationsverket tar hänsyn till könsrelaterad förföljelse i alla asylprövningar för kvinnor från Iran, Afghanistan och andra länder där kvinnors rättigheter inte respekteras?	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
Anser ni att Sverige ska arbeta för att skärpa och förlänga sanktioner mot kvinnoförtryckande regimer som Iran och Afghanistan?	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
Stödjer ni att Sverige inför ett fullständigt förbud mot digitala bordeller såsom Onlyfans?	JA	?	JA	JA	NEJ	JA	JA	JA

Valenkät

Vill ni införa obligatorisk åldersverifiering för pornografiska webbplatser?	NEJ	JA	?	JA	NEJ	JA	NEJ	?
Vill ni införa sanktioner mot aktörer, exempelvis internetleverantörer, som inte skyddar minderåriga från pornografiskt innehåll?	JA	JA	JA	JA	?	JA	?	JA
Vill ni stänga ner surrogatförmedlingar i Sverige?	JA	JA	NEJ	JA	NEJ	JA	JA	JA
Vill ni införa ett förbud mot internationella surrogatarrangemang?	JA	JA	NEJ	?	NEJ	JA	JA	JA
Kommer ni att öka och öronmärka resurser till Polismyndigheten för att stärka arbetet mot människohandel och sexköp, inklusive digitala miljöer?	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
Vill ni upprätta fler specialistmottagningar med fokus på könsstympning i landet?	?	?	JA	JA	JA	?	JA	JA
Anser ni att lagstiftningen om könsstympning bör utvidgas så att även skador i de inre könsorganen omfattas, för att säkerställa att allvarliga övergrepp mot barn inte faller utanför lagen tillämpning?	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA	JA
Vill ni återinföra jämställdhetskrav i myndigheternas arbete?	JA	NEJ	JA	JA	?	JA	NEJ	JA
Kommer ni återinföra krav på att en jämställdhetsanalys ska göras som en del av konsekvensanalysen i statliga utredningar?	JA	NEJ	JA	JA	?	JA	NEJ	JA
Vill ni göra kvinnokonventionen till svensk lag?	?	NEJ	JA	JA	NEJ	NEJ	NEJ	JA
Vill ni se ett höjt och indexerat stöd till kvinnors organisering i Sverige?	JA	?	JA	JA	NEJ	JA	NEJ	JA

Partiernas viktigaste vallöften för att öka jämställdheten

Vi går till val på att byta ut Tidöregeringen. För att varje kvinna ska kunna forma sitt eget liv krävs ekonomisk självständighet, lika tillgång till makt och trygghet. På kort sikt måste vi införa ett nationellt lämnprogram med lämnpeng för att alla ska ha möjlighet att lämna en våldsamt relation. På längre sikt är vårt viktigaste löfte för jämställdhet att bekämpa lönegapet vid källan genom att bryta det ojämlika uttaget av föräldraledigheten med en tredelad föräldraförsäkring och genom att fler kvinnor ska kunna vara entreprenörer på samma villkor som män med trygghetssystem som sjukpenning, föräldrapenning och pension som fungerar även för den som driver företag.

Kvinnosjukvården. Vårt viktigaste förslag är att åtgärda bristerna i kvinnosjukvården. Mycket har redan gjorts, som en nationell förlossningsplan, men mer finns att göra för en jämlik och jämställd sjukvård.

Vi ser hur jämställdhetsidealerna utmanas av konservativa och extremistiska krafter, både i världen och i Sverige. Då behöver politiken flytta fram positionerna på flera områden för att säkra kvinnors trygghet, frihet och ekonomiska oberoende. Vårt vallöfte till Sveriges kvinnor är: vi tar ansvar för din frihet.

Moderaterna verkar för att kvinnor ska komma i egen försörjning och få en egen ekonomi. För oss är det nyckeln till frihet och jämställdhet. Vi vill fortsätta arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck genom att fortsätta skärpa lagstiftningen. Och vi vill fortsätta arbeta för att förbättra kvinnors hälsa bland annat genom fler fria IVF-försök, gratis IVF-försök för syskon, en höjd åldersgräns för gratis mammografi och en förbättrad endometrioscivård i Sverige.

Vårt viktigaste vallöfte är att göra den ekonomiska politiken mer jämställd. Skevheter i skattepolitiken måste jämnas ut, lönerna i kvinnodominerade yrken måste höjas, bostads- och barnbidragen ska höjas och normalarbetstiden sänkas med bibehållen lön.

Avskaffat karensavdrag. Att kunna försörja sig själv är en grundläggande förutsättning för verklig frihet. Därför är att förbättra de ekonomiska villkoren för kvinnor vår viktigaste jämställdhetspolitiska fråga. Inte minst för många arbetarkvinnor som har det ekonomiskt tufft. Här har vi flera förslag: avskaffad karens, höjt barnbidrag, stärkt finansiering av välfärden, en bättre arbetsmiljö, en mindre ojämställd arbetsmarknad och en rättvisare uppdelning av föräldradagarna.

Vi kommer att fortsätta att arbeta för kvinnors trygghet och bekämpa hedersförtryck.

Höja löner för kvinnor i välfärden. Ekonomisk jämställdhet är grunden för kvinnors frihet. Kvinnor ska inte vara beroende av mäns inkomster, vare sig i arbetslivet, i familjen eller på äldre dagar. Därför är vårt viktigaste vallöfte för att öka jämställdheten en 10-årig satsning på lönerna inom kvinnodominerade välfärdsyrken. Idag tjänar män i motsvarande mansdominerade yrken betydligt mer med samma utbildningsnivå, vilket leder till en strukturell ojämställdhet som politiken måste agera mot.

Ekonomisk jämställdhet och välfärd

Vill ni genomföra en lönesatsning inom vård och omsorg för att stänga det strukturella lönegapet mellan kvinnor och män?

Nej: Det strukturella lönegapet mellan kvinnor och män är ett allvarligt jämställdhetsproblem och det är viktigt att stärka kvinnors ekonomiska egenmakt. Minskade löneskillnader är centralt för det och vi har många förslag för att minska lönegapet, exempelvis: skärpta lönekartläggningar och reformerad föräldraförsäkring. Utöver det vill vi satsa på kvinnodominerade yrken genom att skapa ett system för kompetensutveckling och löneutveckling inom ramen för s.k. karriärtjänster för lärare, sjuksköterskor, barnmorskor och andra yrken inom vård, skola och omsorg. Vi vill också se betald specialistutbildning för exempelvis specialistsjuksköterskor (t.ex. Barnmorskor) med lön under studietiden. Sammantaget skulle det höja lönenivåerna inom exempelvis hälso- och sjukvården.

Nej: Vi menar att arbetsmarknadens parter ska ansvara för frågor som rör löner. Beror löneskillnaderna däremot på diskriminering och inte objektiva fakta så är det Diskrimineringsombudsmannen (DO) som ansvarar.

Ja: Jämställdhet är bra business. I ett jämställt samhälle ökar friheten samtidigt som ekonomin utvecklas bättre. Vi vill att fler kvinnodominerade yrken ska bli drömjobb, men då behöver arbetsgivare i offentlig sektor öka lönespridningen och öppna fler karriärvägar. Liberalerna vill se att offentliga arbetsgivare ska erbjuda ett lönetillägg, likt det smutstillägg som finns hos privata arbetsgivare inom industrin, där det är lämpligt. Det handlar om till exempel förskollärare och sjuksköterskor.

Ja: De offentliga arbetsgivarna måste både höja lönerna och förbättra arbetsmiljön inom vård och omsorg. För att åstadkomma detta gör vi tre omfattande satsningar i vår skuggbudget: Vi höjer de generella statsbidragen med 2,5 miljarder, höjer sektorsbidraget till vården med 3 miljarder och gör en särskild satsning på primärvården med 1,5 miljarder.

Nej: Villkoren och arbetsmiljön ska vara attraktiva för medarbetarna inom vård och omsorg, oavsett kön. De lönemässiga villkoren är en fråga för arbetsmarknadens parter som förhandlar om löner i kollektivavtal. Moderaterna har inga förslag om en särskild lönesatsning inom vård och omsorg.

Ja: De osakliga löneskillnaderna mellan män och kvinnor måste rättas till. Det är arbetsmarknadens parter som ska sköta löneförhandlingarna. Vi vill satsa på välfärden och har bland annat föreslagit en bottenplatta för välfärden som innebär att de generella statsbidragen till kommuner och regioner räknas upp med inflationen varje år. Det ger kommuner och regioner starkare ekonomi och bättre planeringsförutsättningar – inte minst för löner inom vården.

Kan inte svara: Sverigedemokraterna arbetar på både riks nivå, regional nivå och kommunal nivå för att säkra välfärdens kvalitet och välfärdsarbetenas arbetsvillkor, inklusive löner. Ytterst handlar detta om prioriteringar, det vill säga annat måste stå tillbaka för att välfärden ska kunna finansieras. Vad gäller löner i kronor och ören så regleras detta, enligt den svenska modellen, inte politiskt utan av arbetsmarknadens parter.

Ja: Vänsterpartiet kräver att 30 miljarder kronor avsätts i statsbudgeten för höjda löner inom kvinnodominerade yrken i välfärden. Vi föreslår att: (i) tre extra miljarder av statsbidragen årligen avsätts till en strukturell jämställdhetspott, (ii) den strukturella jämställdhetspotten verkar i tio år och (iii) löneökningar som hämtas från den strukturella jämställdhetspotten ligger utanför märket.

Ekonomisk jämställdhet och välfärd

Vill ni införa fler öronmärkta månader i föräldraförsäkringen för respektive förälder?

Ja: Centerpartiet vill se en tredelad föräldraförsäkring där en tredjedel reserveras åt den ena föräldern, den andra tredjedelen åt den andra föräldern och där en tredjedel är fritt överlåtbara mellan föräldrarna eller till en annan för barnet närstående vuxen.

Nej: Vi håller helt med om att det är helt grundläggande att både mammor och pappor är delaktiga i barnets uppväxt, men vi tror att föräldrarna är bättre lämpade än staten att fördela föräldradagarna mellan sig. Den tredje "pappamånaden" medförde att kvinnor tog ut fler obetalda föräldradagar. Det gör att kvinnor riskerar att hamna efter ekonomiskt.

Ja: Liberalerna vill införa en fjärde öronmärkt månad och en jämställdhetsbonus på 30 000 kronor till föräldrar som delar lika på föräldraförsäkringen. För att göra det mer lönsamt att dela på VAB ska ersättningen höjas till 90 procent de fem första dagarna som varje förälder tar ut. Vi tycker systemet behöver vara flexibelt och uppmuntra föräldrar att dela lika.

Ja: Vi vill i ett första steg ha en tredelad föräldraförsäkring och vill därför fortsätta öka antalet öronmärkta dagar för respektive förälder.

Nej: Det är viktigt att främja ett mer jämställt uttag av föräldraförsäkringen. Det behöver balanseras mot att varje familj ges rimliga förutsättningar att planera sitt eget liv utifrån familjens egna förutsättningar. Den nuvarande ordningen med tre reserverade månader är en lagom nivå.

Ja: Vi har varit drivande i införandet av de öronmärkta månaderna som finns i föräldraförsäkringen idag. Det har haft stor effekt för att öka jämlikheten i uttaget. Vi vill vi i ett nästa steg se en tredelad föräldraförsäkring där respektive förälder får en tredjedel av dagarna och en tredjedel disponeras fritt. Det är viktigt att stå upp för att föräldraledigheten ska delas mer lika särskilt när partier i riksdagen driver på för att slopa de öronmärkta månaderna helt.

Nej: Sverigedemokraterna har under lång tid arbetat för att avskaffa de reserverade dagarna i föräldraförsäkringen. Vi vill istället att föräldraledigheten ska kunna delas fritt mellan vårdnadshavarna. Därmed säkerställer vi en ökad valfrihet för familjerna, som alltså själva får bestämma detta. Principen är att staten inte ska styra över familjelivet.

Ja: Vänsterpartiet vill se en individualiserad föräldraförsäkring, där föräldrar delar lika på dagarna. Ett jämnare uttag är en av de viktigaste jämställdhetsreformerna för att kvinnor och män ska kunna ta samma ansvar för barn och hem, och för att kvinnor inte ska straffas ekonomiskt genom lägre löneutveckling, svagare anknytning till arbetsmarknaden och lägre pensioner.

Ekonomisk jämställdhet och välfärd

Vill ni införa en allmän arbetstidsförkortning?

Nej: Centerpartiet tror på partsmodellen i arbetstidsfrågor. Vi anser att eventuella arbetstidsförkortningar bäst hanteras genom avtal mellan arbetsmarknadens parter, anpassade efter olika branschers förutsättningar.

Nej: Vi menar att en allmän arbetstidsförkortning inte bör genomföras eftersom detta inte är praktiskt genomförbart i alla branscher. Däremot är vi positiva till att man branschvis ser över möjligheterna till arbetstidsförkortning.

Nej: En generell arbetstidsförkortning är väldigt dyr och passar inte alla. Liberalerna föreslår istället flera olika reformer för att träffsäkert minska arbetstiden för de som behöver det allra mest och bidra till att vardagen går bättre ihop. Exempelvis vill vi införa rätt till betald ledighet, på samma sätt som vid VAB, för de som behöver stötta sina äldre föräldrar. Liberalerna värnar partsmodellen, där det är fack och arbetsgivare som kommer överens om arbetstiden, inte politiken.

Ja: Vi vill sänka den lagstadgade normalarbetstiden. Under nästa mandatperiod vill vi ta steg mot 35-timmars arbetstid med målet om en fyradagarsvecka.

Nej: Moderaterna anser att frågan om arbetstid är en fråga för arbetsmarknadens parter att hantera. Många har redan idag en kortare arbetstid. En generellt kortad arbetstid skulle dock innebära svårigheter att rekrytera personal inom sektorer där det redan råder personalbrist, markant högre kostnader för arbetsgivare, längre vårdköer, fler konkurser och högre skatter.

Ja: I Sverige arbetar vi mycket och många kämpar med att få arbete och vardag att gå ihop och orka ett helt yrkesliv. Arbetstiden behöver kortas. Vi ser positivt på parternas arbete med att hitta lösningar för ett hållbart arbetsliv som inte påverkar Sveriges produktivitet och ser även behovet av en arbetstidsförkortning. Frågan om arbetstidsförkortning bör i första hand lösas av parterna på arbetsmarknaden.

Nej: En politiskt reglerad arbetstidsförkortning skulle innebära en omfattande reform som skulle behöva vägas mot mycket annat, inklusive högre löner. Sverigedemokraterna värnar den svenska modellen, vilket innebär att arbetsmarknadens parter genom förhandlingar hanterar eventuella arbetstidsförkortningar.

Ja: Vänsterpartiet vill se en arbetstidsförkortning. Vi är positiva till att arbetsmarknadens parter förhandlar fram en lösning men om de inte kan komma överens behöver det beslutas i riksdagen.

Ekonomisk jämställdhet och välfärd

Kommer ni att införa krav på att statliga bidrag till företag fördelas jämställt?

Ja: Vi vill att statliga företagsfrämjande medel ska fördelas mer jämställt, eftersom dagens fördelning innebär att kvinnors företagande inte får samma förutsättningar som mäns. Samtidigt handlar det inte om att detaljstyra varje enskilt bidrag, utan om att säkerställa att systemet som helhet levererar jämlika villkor. Därför vill vi sätta tydliga och mätbara mål för statliga aktörer som Almi, Vinnova och Tillväxtverket, och följa upp att deras stöd, lån och riskkapital i praktiken når kvinnliga företagare i samma utsträckning som män. För Centerpartiet är detta en central tillväxtfråga: om fler kvinnor får möjlighet att starta och växa företag tas hela Sveriges entreprenörskap och innovationskraft bättre till vara.

Nej: Kristdemokraterna vill stärka kvinnors företagande, men säger nej till kvoteringskrav. Stöd ska fördelas efter kvalitet och potential, inte kön. I stället prioriterar vi bättre tillgång till kapital, enklare regler och mer jämställda villkor för företagare.

Nej.

Ja: Miljöpartiet anser att statliga företagsfrämjande insatser ska bidra till jämställda villkor för företagande. Kvinnor är fortfarande underrepresenterade som företagare och möter större hinder i tillgången till finansiering. Därför bör jämställdhetsanalyser vara ett självklart inslag i den statliga företagarpolitiken, berörda myndigheter ges tydliga och mätbara mål och statliga företagsfrämjande medel följas upp så att de fördelas mer jämställt.

Nej: Att kvinnor är underrepresenterade som företagare har uppmärksammats av regeringen. Därför tillförde vi Tillväxtverket 2,5 miljoner kronor i Vårbudgeten för att främja att unga kvinnor startar och driver företag. Under 2023 genomfördes en stor kunskapsinventering om tidigare insatser för att främja kvinnors företagande. Regeringen har därefter gett Tillväxtverket i uppdrag att genomföra insatser som stimulerar kvinnors entreprenörskap och företagande. Vi underlättar för små företag att delta i offentliga upphandlingar. Tillväxtverket ska utveckla metoder och ta fram statistik med särskilt fokus på kvinnors företagande samt genomföra insatser som höjer kunskapen, främjar kvinnors företagande och ökar kvinnors tillgång till privata och offentliga finansieringsmöjligheter.

Ja: Vi tror att så kallad gender due diligence kan bidra till att systematiskt integrera jämställdhetsperspektiv i investeringar, innovationsprocesser och företagsutveckling. Det är en metod för att både minska risker och frigöra innovationskraft: företag och organisationer som arbetar aktivt med jämställdhet får tillgång till fler perspektiv, kan bättre möta behoven i en bredare målgrupp och stärker därigenom sin långsiktiga konkurrenskraft. Vidare ser vi ett behov av att staten agerar normerande för att underlätta att fler kvinnor får se sina innovationer komma ut på marknaden genom statligt riskkapital. Men även andra sektorer än de som klassificeras som innovativa behöver se fler kvinnliga entreprenörer.

Nej: Till att börja med är målet med all företagsamhet att företagen ska generera och inte konsumera skattemedel. Men i de fall bidrag fördelas så ska detta ske utifrån företagets förutsättningar att överleva och utvecklas, inte utifrån kön.

Ja: Vi vill införa ett riktat stöd till kvinnors företagande, i syfte att underlätta yrkesnätverkande mellan kvinnor och stödja kvinnors innovation.

Ekonomisk jämställdhet och välfärd

Vill ni göra riktlinjen "En födande - en barnmorska" till formaliserad standard i hela landet, och tillsätta de resurser till förlossningsvården som krävs för att nå upp till detta?

Ja: Centerpartiet stöder principen om "En födande - en barnmorska" och vill ge mer resurser för att det ska bli så. Centerpartiet vill skapa en mer sammanhållen och trygg förlossningsvård genom ökad kontinuitet, vilket bl.a. betyder att en och samma barnmorska följer den födande genom hela processen, från graviditet till eftervård.

Ja: Alla ska ha rätt till en fast barnmorska, med ett team som följer kvinnan genom graviditet, förlossning och eftervård samt en mamma-rehab-check som kan användas hos fysioterapeuter.

Ja: Sverige ska vara världens bästa land att födas i, och att föda i. Förlossningsvården ska stärkas och Liberalerna vill att varje födande kvinna ska ha en egen barnmorska vid förlossningen och eftervården i hela landet.

Ja.

Nej: Moderaterna har inget förslag om "en födande - en barnmorska". Men alla kvinnor har rätt till ett bra bemötande och en jämlik vård i hela landet. Det är viktigt att kvinnor själva ska kunna påverka hur de vill föda och att större hänsyn ska tas till kvinnans vilja gällande förlossningssätt. Vi vill att förlossningsvården ska präglas av kontinuitet och hög kvalitet.

Ja: Vi anser att målsättningen inom förlossningsvården ska vara "en barnmorska per födande". I år har vi avsatt 900 miljoner kronor extra till kvinnosjukvården. Dessutom vill vi införa en bottenplatta för välfärden så att statsbidragen räknas upp med inflationen.

Kan inte svara: Målsättningen är i sig bra utifrån trygghet och patientsäkerhet. Problemet är att många regioner har svårt att leva upp till den fullt ut på grund av barnmorskebrist och personalproblem. Sverigedemokraterna eftersträvar en tydligare statlig styrning av vården, vilket skulle underlätta för den typen av målsättningar.

Ja: Vänsterpartiets mål är att det ska finnas en barnmorska för varje förlossning. Det är avgörande både för patientsäkerheten och för att den som föder ska känna trygghet och få en värdig förlossning. Det är också en arbetsmiljöfråga för barnmorskor och annan personal. För att detta ska kunna bli verklighet krävs ökade resurser till förlossningsvården, bättre arbetsvillkor, stärkt bemanning och att förlossningsvården fungerar i hela landet.

Integration och migration

Kommer ni att säkerställa tillgången till avgiftsfri tolk i hela hälso- och sjukvården?

Ja: Rätten till tolk är en fundamental del av en vård som är säker och jämlik. För att garantera patientsäkerheten är det viktigt att tolk erbjuds utan kostnad för patienten.

Ja: Tolkavgift ska inte tas ut inom hälso- och sjukvård och tandvård.

Ja: Ingen kvinna ska behöva känna oro för att inte bli förstådd eller få rätt vård på grund av språksvårigheter. Professionell tolk ska finnas tillgänglig när det behövs för patientsäkerhet, integritet och rättssäkerhet. Särskilt viktigt är det att barn och anhöriga inte används som tolkar i känsliga situationer. Flickor och kvinnor som utsätts för våld eller hedersförtryck ska kunna tala fritt med vården utan att vara beroende av familjemedlemmar.

Ja: Det finns inget stöd för att tolkavgifter leder till bättre språkkunskaper. Tvärtom, när det infördes i Danmark ledde det till att personer inte sökte kontakt med det offentliga i samma utsträckning. Dessutom kan tolkavgifter leda till att den som redan står långt från samhället riskerar att marginaliseras ytterligare. Att lära sig svenska är viktigt för att etablera sig i Sverige, men tillgången till hälso- och sjukvård kan inte villkoras av människors olika förutsättningarna för att lära sig ett nytt språk.

Nej: Det är viktigt att människor som kommer till Sverige lär sig svenska, vilket ökar möjligheterna för etablering på arbetsmarknaden och delaktighet i samhällsgemenskapen. Vi anser att rätten till offentligt finansierad tolk ska begränsas så långt som möjligt utan att grundläggande rättssäkerhetskrav och patientsäkerhetskrav åsidosätts. Begränsningarna ska inte avse nationella minoritetsspråk och inte heller teckenspråks-, dövblind- eller skrivtolkning. Barn ska inte användas som integrationsverktyg och vi vill förbjuda användandet av minderåriga barn som tolkar.

Ja: Inom hälso- och sjukvården har man rätt till tolk, det vill vi värna och det är viktigt att regionerna fullföljer sitt uppdrag. Vi vill stärka regionernas ekonomi, bland annat genom att indexera de generella statsbidragen.

Nej: Det är rimligt att man efter många år i Sverige antingen har lärt sig svenska eller bekostar egen tolk. Tolkkostnaderna belastar sjukvårdens ekonomi, vilket i slutändan leder till sämre vård för alla.

Ja: Vänsterpartiet anser att vård ska ges efter behov och vara tillgänglig för alla, oavsett språk eller ekonomi. Tillgång till tolk i vården är en fråga om patientsäkerhet och en vård för alla, där barn och anhöriga inte ska behöva tolka för sin familj. Vi motsätter oss avgifter för tolk i sjukvården.

Integration och migration

Vill ni utvidga etableringsprogrammet till att omfatta alla anhöriginvandrare?

Ja: Centerpartiet ser utvidgningen som en viktig jämställdhetsfråga och åtgärd för att motverka utanförskap. Många anhöriginvandrare, främst kvinnor, som i dagsläget inte omfattas av programmet, löper högre risk att hamna i långvarigt bidragsberoende och utanförskap.

Kan inte svara: Vi har inte tagit ställning i frågan men menar att etableringsprogrammet bör reformeras, förlängas för de som har ett behov samt bli flexiblere för att påskynda etablering på arbetsmarknaden.

Ja: Fler anhöriginvandrare bör omfattas av etableringsinsatser. Att lära sig svenska, komma i arbete och bli ekonomiskt självständig är en frihetsfråga. Särskilt kvinnor som kommer till Sverige genom anknytning riskerar annars att hamna långt från arbetsmarknaden och i beroendeställning till sin partner. Etableringsinsatserna behöver därför nå fler grupper än i dag, med tydligt fokus på språk, arbete och egen försörjning.

Ja.

Ja: Alla nyanlända ska ges goda förutsättningar att ta del av integrationsinsatser för att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden, inte som idag bara de som fått uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande samt anhöriga till dessa. Utgångspunkten bör vara att alla nyanlända, oavsett uppehållstillståndsgrund, ska kunna delta i etableringsprogrammet.

Ja: Vi vill att obligatoriska etableringsprogram ska omfatta även anhöriginvandring. Detta är särskilt viktigt för att bryta många invandrade kvinnors sociala isolering, arbetslöshet och begränsade nätverk.

Nej: Det är ett konstaterat faktum att etableringsprogrammet är dyrt, byråkratiskt och ineffektivt och att de som följer det ofta är omotiverade. Då är det i de flesta fall mycket bättre att ta hjälp av en partner/familjemedlem som antingen är medborgare och/eller redan har arbete i Sverige.

Ja: Alla nyanlända bör ges goda förutsättningar att etablera sig i samhället. Nuvarande regelverk missgynnar nyanlända kvinnor på ett orättvist och orimligt sätt.

Integration och migration

Kommer ni att säkerställa att Migrationsverket tar hänsyn till könsrelaterad förföljelse i alla asylprövningar för kvinnor från Iran, Afghanistan och andra länder där kvinnors rättigheter inte respekteras?

Ja: Könsrelaterade förföljelse är en grund för att beviljas asyl och flyktingstatus och det vill vi se upprätthålls.

Ja: En flykting som har en välgrundad fruktan för förföljelse kan beviljas uppehållstillstånd i Sverige, det gäller även könsrelaterad förföljelse. Migrationsverket gör dock alltid en individuell bedömning.

Ja: Könsrelaterad förföljelse ska tas på största allvar i asylprövningar. Liberalerna står tydligt upp mot fundamentalistiska regimer som talibanernas Afghanistan och mullornas Iran, där kvinnor systematiskt förtrycks och behandlas som andra klassens medborgare. Sverige ska ha en rättssäker asylprocess där skyddsbehov kopplade till kön, hedersförtryck och bristande kvinnors rättigheter vägs in ordentligt. Kvinnoförtryck är en skymf mot människovärdet och ska bekämpas med kraft.

Ja: Alla som söker asyl i Sverige ska kunna lita på att deras individuella skyddsskäl prövas rättssäkert och i enlighet med gällande rätt. Vi i Miljöpartiet anser att den rättsliga kvaliteten i handläggningen hos Migrationsverket måste stärkas och att myndigheten i det arbetet kan behöva starkare rättslig styrning och stöd. Handläggare och beslutsfattare efterfrågar bättre utbildning, kunskapsstöd och förutsättningar att stanna och utvecklas i sina olika roller. Därför vill vi att Migrationsverket får i uppdrag att utbilda samtlig operativ personal löpande i utredning, prövning och bedömning av asylärenden, bland annat med fokus på hur kvinnor, barn, traumatiserade personer, hbtqi-personer och konvertiter kan framställa sina skyddsbehov.

Ja: Vi står upp för asyrrätten. Migrationsverkets asylprövningar ska göras utifrån flyktingkonventionen samt andra gällande konventioner och lagar.

Ja: Enligt flyktingkonventionen, svensk lag och EU-regler är du flykting om du har välgrundad fruktan för förföljelse på grund av något av följande: din ras, din nationalitet, din religiösa eller politiska uppfattning, ditt kön, din sexuella läggning, att du tillhör en viss samhällsgrupp. Förföljelsen kan komma från enskilda individer eller från hemlandets myndigheter. Du ska göra sannolikt att myndigheterna inte kan eller vill ge skydd mot förföljelse från enskilda personer eller grupper. Den som bedöms vara flykting får en flyktingstatusförklaring som är en internationellt erkänd status.

Ja: Tortyr eller dödsstraff utgör så kallad skyddsgrundande behandling i hela EU. En person som riskerar sådan behandling utvisas inte. Däremot händer det att personer lämnar in ogrundade ansökningar. Det finns god rättssäkerhet i asylprövningen och alla har rätt att överklaga negativa beslut.

Ja: Vi vill att Migrationsverket ska ta hänsyn till könsrelaterad förföljelse i alla asylprövningar.

Anser ni att Sverige ska arbeta för att skärpa och förlänga sanktioner mot kvinnoförtryckande regimer som Iran och Afghanistan?

Ja: Det är självklart för Centerpartiet att Sverige inom ramen för EU- och FN-samarbetena ska arbeta för att både skärpa och förlänga sanktioner mot kvinnoförtryckande regimer som Iran och Afghanistan, och samtidigt stötta de människor som förtrycks.

Ja: Sanktionsmedlet är ett viktigt verktyg för att pressa stater som inte efterlever mänskliga fri- och rättigheter. Sanktionslätnader utan tydliga krav på motprestationer har historiskt stärkt regimer såsom den iranska. Sverige ska vara en pådrivande kraft i FN och EU för sanktioner mot kvinnoförtryckande regimer. För att realisera detta vill vi bl.a. slopa vetot i EU för utrikespolitiska beslut till förmån för kvalificerad majoritet. Detta skulle möjliggöra snabbare och mer kraftfulla sanktioner.

Ja: Regimer som systematiskt förtrycker kvinnor och använder våld mot demonstranter och kvinnorättsaktivister ska mötas av kraftfulla internationella sanktioner och tydligt motstånd från Sverige och EU.

Ja.

Ja: Detta är en högt prioriterad fråga för Moderaterna. Utöver sanktioner så är vi också mycket tydliga med att vi måste öka fokus på att stärka kvinnors och flickors fulla åtnjutande av SRHR och övriga mänskliga fri- och rättigheter. Inom detta arbete ska särskilt fokus ligga på insatser för att motverka normer och sedvänjor som begränsar flickors och kvinnors frihet och självbestämmande.

Ja: Sanktioner är ett av de viktigaste verktygen vi har för att ska tryck mot regimer som begår övergrepp mot sin befolkning. Därför ska vi fortsatt sätta press på exempelvis Iran och Afghanistan där befolkningen lever under stort förtryck – inte minst kvinnor.

Ja: I många länder har kvinnor generellt en utsatt situation och utsätts för sexuella övergrepp och andra former av våldsytringar, samtidigt som de ofta har dålig tillgång till rättsväsendet. Att kvinnor riskerar att utsättas för hedersmord, lynchning eller offentlig avrättning på grund av våldtäkt eller sex utanför äktenskapet är oacceptabelt och något som vi i Sverige bör ta starkt avstånd från och rikta insatser för att bekämpa. Att det dessutom saknas skydd och rättssäkerhet för kvinnor när de utsätts för dylika övergrepp gör naturligtvis saken ännu sämre. Människohandel för sexuella ändamål innebär en grov kränkning av de drabbade. Att kvinnor och även män genom människohandel utnyttjas för sexuella ändamål är något som bör uppmärksammas inom det internationella jämställdhetsarbetet.

Ja: Vi menar att riktade sanktioner är ett av många verktyg som kan användas mot regimer som bryter mot mänskliga rättigheter. Samtidigt är det viktigt att se till att sanktionerna slår rätt – mot de som ansvarar för brotten, inte mot civilbefolkningen i stort. Att Tidöregeringen gör tvärt om och bjuder in talibanerna till samtal för att kunna utvisa fler människor till Afghanistan är en skam.

Våld och människohandel

Stödjer ni att Sverige inför ett fullständigt förbud mot digitala bordeller såsom Onlyfans?

Ja: Vi vill utreda hur digitala bordeller som vänder sig till svenska användare kan stoppas. På samma sätt som den som upplåter en lägenhet för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning kan dömas för koppleri, borde även den som tillhandahåller en domän eller digital tjänst där sådan verksamhet förekommer kunna dömas. Då internet suddar ut gränserna för tid och rum bör det också vara möjligt att definiera att brottet sker i Sverige givet att den digitala tjänsten vänder sig till den svenska marknaden, oavsett var i världen exempelvis en server befinner sig. Centerpartiet anser att det är angeläget att det brottsbeivrande arbetet fungerar på ett ändamålsenligt sätt även i ett digitalt tidevarv. Vi vill därför att det tillsätts en utredning som ser över vad som kan göras för att stoppa de digitala bordeller som vänder sig till den svenska marknaden och där kvinnor och barn säljs. Utredningen ska även se över möjligheterna att sätta stopp för detta oavsett var sajten är registrerad.

Kan inte svara: Förra året blev det olagligt att köpa sexuella tjänster online, vilket till exempel innefattar att beställa skräddarsydda videos på olika plattformar. Lagen kom till för att skydda utsatta personer för exempelvis exploatering eller prostitution. Det är viktigt och nu vill vi se hur lagen fungerar innan vi föreslår eventuella ändringar.

Ja: Sexköp är inte tillåtet i Sverige, oavsett om det sker fysiskt eller digitalt. Kvinnors kroppar är inte handelsvaror. Den som köper sex bidrar till exploatering, utsatthet och en marknad där människor utnyttjas.

Ja: För Miljöpartiet är det en viktig målsättning att sexuella övergrepp online och via digitala plattformar likställs med sexuella övergrepp offline och att det straffrättsliga skyddet mot sexuella ofredanden online stärks i syfte att skapa ett starkare skydd mot kränkningar och förolämpningar av sexuell natur på internet. I takt med att sexhandeln i allt större utsträckning flyttat till digitala plattformar har det blivit uppenbart att dagens lagstiftning inte är tillräcklig för att kriminalisera och bekämpa sexuella övergrepp och exploatering online. Förslaget om att utvidga sexköpslagen till att omfatta även köp av sexuella handlingar på distans är därför en viktig modernisering.

Nej: Moderaterna tar frågan om digital prostitution på stort allvar och har agerat. Från den 1 juli 2025 är köp av sexuella handlingar på distans, till exempel via webbkamera eller på beställning via plattformar, kriminaliserat på samma sätt som fysiska sexköp. Vi stöder inte ett fullständigt plattformsförbud. Det är köparna och de som tjänar pengar på utnyttjandet som ska träffas av lagen – inte plattformar i bred bemärkelse. Vi tror på skarpa och träffsäkra verktyg.

Ja: Det är viktigt att själva sexköpslagstiftningen utvecklas. I juli 2025 ändrades brottet köp av sexuell tjänst till köp av sexuell handling samtidigt, och det blev också straffbart att köpa sexuella handlingar på distans. För att säkerställa att lagändringen får önskad effekt och verkligen leder till att plattformar som erbjuder livesända sexuella handlingar på distans stängs måste vi följa upp att de nya bestämmelserna.

Ja: Sverigedemokraterna stödde förbudet mot att köpa sexuella tjänster vare sig köpet äger rum digitalt eller fysiskt när det infördes förra året. Det är viktigt att polisen tar detta rättsområde på det allvar som frågan kräver och tillser att lagen efterlevs. Att polisen har erforderliga resurser för sitt brottsbekämpande uppdrag har varit en prioriterad fråga för Sverigedemokraterna under mandatperioden.

Ja: Vi har drivit frågan om att förbjuda digitala sexköp och var därför positiva till lagändringen som gjordes 2025. Eftersom lagändringen tyvärr inte fått avsedd effekt vill vi gå vidare.

Våld och människohandel

Vill ni införa obligatorisk åldersverifiering för pornografiska webbplatser?

Nej: Centerpartiet är öppet för att lagstifta om en åldersgräns för att skydda barn från olämpligt innehåll online, inklusive pornografi. Dock måste metoden för ålderskontroll måste vara seriös, säker och värna den personliga integriteten. Vi är emot den lösning som har diskuterats om att kräva identifiering med BankID på alla webbplatser man besöker. Ett sådant system skulle innebära en oacceptabel risk för missbruk och utpressning mot svenska internetanvändare. Vi vill dock att det ska finnas en inbyggd funktion med "barninställningar" i alla mobiltelefoner. När en telefon aktiveras för första gången ska användaren sedan verifiera sin ålder. Detta skulle kunna ske med till exempel BankID eller kreditkort vid detta enda tillfälle. Efter den initiala verifieringen skulle appar och webbplatser automatiskt kunna känna av om användaren är ett barn eller vuxen, utan att personen behöver identifiera sig igen på varje enskild sida. Utöver en teknisk åldersgräns vill vi även stärka föräldrars möjlighet att skydda sina barn. Vår partistämman 2025 beslutade att partiet ska verka för att alla sociala medieplattformar måste ge åtkomst för tredjepartsaktörer att kunna erbjuda verktyg för föräldrakontroll.

Ja: KD står bakom obligatorisk åldersverifiering för porrsidor då detta kan göras utan att kränka den enskildes integritet.

Kan inte svara: Barn ska inte få sin första sexualundervisning från sajter som sprider vålds- och förnedringsporr. Det är orimligt att barn i låg- och mellanstadieåldern möter filmer som normaliserar våld, förnedring och kvinnoförakt. Regeringens utredning om åldersgräns på sociala medier blir viktig för att stoppa barn från att få tillgång till vålds- och förnedringsporr. EU arbetar med tekniska lösningar för åldersverifiering som säkerställer integritet, där användaren kan bevisa sin ålder utan att lämna ut känsliga personuppgifter som namn och personnummer.

Ja: Miljöpartiet tycker att barn ska skyddas mot att ta del av pornografi och att skolans sexualundervisning ska ta upp och problematisera pornografin. EU:s digitallag ställer krav på plattformar som sprider pornografiskt innehåll att vidta riskförebyggande åtgärder, bland annat att skydda minderåriga genom till exempel verktyg för föräldrakontroll och åldersverifiering. Det finns dock brister i det EU-rättsliga skyddet, och ytterligare åtgärder behöver vidtas på såväl EU-nivå som på den nationella nivån för att barn mer effektivt ska kunna skyddas, det vill vi se över. Miljöpartiet vill utreda frågan om åldersgränser, samtidigt som vi måste göra mer för att skydda barn och bygga ett säkrare internet för alla.

Nej: Moderaterna vill se en 15-årsgräns för sociala medier och regeringen har tillsatt en utredning om åldersgräns i sociala medier. Däremot driver vi inte specifika förslag avseende pornografiskt innehåll.

Ja: Minderåriga ska skyddas från våldsglorifierande pornografiskt innehåll genom ålderskontroller. Inom EU håller det just nu på att rullas ut en teknik för åldersverifiering som säkerställer integriteten hos användaren – något som saknats tidigare.

Nej: Vi tycker att det är mycket olämpligt att barn tittar på pornografi. Åldersverifiering på nätet har dock visat sig svårt att tillämpa eftersom det är relativt lätt att kringgå. Det finns också integritetsaspekter på att avkräva ID för den som använder internt. Det är ett föräldransvar att barn inte missbrukar internet och det finns bra tekniska lösningar som underlättar för föräldrarna att ta detta ansvar.

Kan inte svara: Vi är i likhet med många kvinnoorganisationer oroade över att pojkar börjar titta på porr i mycket låg ålder. Porren leder till en övergreppskultur och normaliserar våldshandlingar mot kvinnor. Vi har inget förslag om en särskild åldersgräns men är öppna för att se över frågan.

Våld och människohandel

Vill ni införa sanktioner mot aktörer, exempelvis internetleverantörer, som inte skyddar minderåriga från pornografiskt innehåll?

Ja: Centerpartiet står bakom befintlig EU-rätt och svensk rätt under vilken det är möjligt att vidta åtgärder mot särskilt avgränsat digitalt innehåll. Vi har därtill ställt oss bakom utskottsinitiativ i riksdagen för att polisens arbete med spärrlistan bör utvecklas för att i större utsträckning än i dag kunna omfatta webbplatser som på olika sätt främjar eller möjliggör sexuella övergrepp mot barn. Spärrlistan är en lista som Polismyndigheten har upprättat som bygger på ett frivilligt samarbete med internetleverantörer som går ut på att polisen lämnar uppgifter till internetleverantörerna om vilka webbplatser som innehåller barnpornografi. De internetleverantörer som deltar i samarbetet ordnar en automatisk omdirigering som innebär att de besökare som försöker surfa in på dessa webbplatser möts av en stoppsida som begränsar möjligheten att komma vidare. Skulle det visa sig att den frivilliga överenskommelsen mellan polisen och internetleverantörer inte i tillräcklig utsträckning förebygger sexuella övergrepp mot barn utesluter Centerpartiet inte att återkomma med förslag om lagstiftning på området.

Ja: Eftersom vi vill införa en ålderverifikation bör denna förenas med sanktioner för att bli verkningsfull.

Ja: Liberalerna anser att EU via DSA-lagstiftningen, EU:s befintliga förordning om digitala tjänster, ska säkerställa tydliga och kännbara sanktioner mot de som brister i skyddet av minderåriga.

Ja.

Kan inte svara: Frågan är avhängig hur ett bredare regelverk för åldersverifiering och skydd av minderåriga online utformas. Moderaterna utesluter inte att titta närmare på den här typen av åtgärder, men vi vill inte föregripa de utredningar och processer som pågår på området.

Ja: De som tillhandahåller pornografiskt innehåll måste ta ett större ansvar för att skydda minderåriga från att ta del av det. Den åldersverifiering många använder idag är helt verkningslös. I takt med att ny teknik för integritetssäker ålderskontroll kommer på plats är det också rimligt att ställa högre krav på att reglerna efterlevs.

Kan inte svara: Tillsammans med regeringen driver vi på för starkare skydd av minderåriga online och hårdare krav på digitala aktörer. Vi utesluter just nu ingenting, men några tydliga förslag om nationella sanktioner specifikt mot internetleverantörer är inte aktuella just nu.

Ja: Vi vill att tech-bolag och de som tillhandahåller sociala media-plattformar ska ta större ansvar än i dag för att skydda minderåriga från bl.a. pornografiskt material. Om detta kräver sanktioner är vi öppna för att införa det.

Våld och människohandel

Vill ni stänga ner surrogatförmedlingar i Sverige?

Ja: Centerpartiet vill inte tillåta kommersiellt surrogatarrangemang vilket innebär att förmedlingar som förmedlar sådana surrogatarrangemang i praktiken inte kan verka i Sverige. Däremot är vi för altruistiska surrogatmödraskap i Sverige, t.ex. inom vänner och familj. Det skulle kunna göras inom ramen för den svenska hälso- och sjukvården.

Ja: Det finns en risk att surrogatmödraskap leder till exploatering av socialt och ekonomiskt utsatta kvinnor, vilket strider mot grundläggande värden om integritet och värdighet. Erfarenheter från länder där det är tillåtet visar att risken är påtaglig. Vi anser därför att det är moraliskt fel att använda kvinnors kroppar som medel för att uppfylla andras längtan efter barn, då det hotar deras integritet och kan vara exploaterande. Med hänsyn till försiktighetsprincipen, barnperspektivet och risken för exploatering bör surrogatmödraskap fortsatt inte vara tillåtet i Sverige.

Nej.

Ja: Miljöpartiet har ett kongressbeslut om förbud och/eller andra åtgärder mot kommersiell surrogatförmedling och särskilt sådan förmedling som inte garanterar de inblandade parternas mänskliga rättigheter.

Nej: Vi kriminaliserar den som köper och den som tjänar pengar på att förmedla – det är rätt väg. Ett generellt plattformsförbud däremot riskerar att träffa fel och är varken juridiskt enkelt eller nödvändigt för att nå målet. Vi väljer skarpare och mer träffsäkra verktyg.

Ja: Antalet barn som kommer till Sverige genom surrogatarrangemang är i dagsläget fler än antalet utlandsadoptioner. Vi vill se över surrogatförmedlingarnas verksamhet med syfte att de ska förbjudas.

Ja: Vi vill genomföra de juridiska åtgärder som krävs för att på alla sätt vi kan motverka surrogatmoderskap.

Ja: Vänsterpartiet är emot surrogatmoderskap. Kvinnors kroppar och barns tillkomst ska inte göras till föremål för en marknad, och det finns stora risker för exploatering, särskilt när ekonomiskt utsatta kvinnor bär barn åt mer välbeställda beställare. Sverige ska inte bidra till eller legitimera en industri där kvinnors kroppar och barns liv blir handelsvaror.

Våld och människohandel

Vill ni införa ett förbud mot internationella surrogatarrangemang?

Ja: Centerpartiet vill införa ett förbud mot kommersiella surrogatmödraskap som sker utomlands. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att de barn som föds via surrogatmödraskap snabbt får rätt vårdnadshavare. Centerpartiet vill därför verka för att påskynda processen för att fastställa föräldraskap för barn som tillkommit via surrogatarrangemang, både i Sverige och utomlands. För oss har barnet en självklar rätt att skyndsamt få sina rättsliga föräldrar fastställda.

Ja: Av samma anledning som ovan, att kvinnors kroppar inte ska bli handelsvaror.

Nej: Liberalerna vill att altruistiskt värdmoderskap ska tillåtas i Sverige, med starka rättsliga garantier för både barnet och den födande kvinnan. Reformen förutsätter tydliga regler om barnets rätt till sina föräldrar och föräldrarnas skyldigheter gentemot sitt planerade barn. Därtill krävs utredning av både föräldrarnas situation och situationen för den som bär barnet. En sådan utredning måste visa att den som bär barnet inte tar på sig uppgiften av ekonomiska skäl. Det är viktigt med rådgivning och stöd under hela processen. Barn födda av en värdmoder i utlandet måste få rättsliga band till sina två föräldrar erkända enligt svensk rätt. Avgöranden från andra länder ska erkännas om det är till barnets bästa. Ansökningar om medborgarskap för barnet ska vara möjligt innan födseln och folkbokföring i Sverige direkt från födseln, innan barnet befinner sig i Sverige.

Kan inte svara: Miljöpartiet anser att samtycke inte kan köpas, och att detta även gäller surrogatmoderskap - kvinnors kroppar är inte till salu. Vi ser stora risker för exploatering i internationella surrogatarrangemang och vill att barns och kvinnors rättigheter skyddas. Frågan om förbud mot kommersiella surrogatarrangemang är komplex, för att förbjuda verksamhet i andra länder krävs dubbel straffbarhet. Vi vill därför se en tydlig internationell reglering snarare än ett ensidigt svenskt förbud.

Nej: Moderaterna står bakom ett altruistiskt surrogatmoderskap, det vill säga ett icke-kommersiellt surrogatmoderskap där endast ersättning för kostnader ingår. För Moderaterna är det viktigt att det varje surrogatmoderskap föregås av en lämplighetsbedömning av både surrogatmodern och de blivande föräldrarna. Det är avgörande att säkerställa att påtryckningar och tvång inte får förekomma i Sverige.

Ja: Sverige bör använda de internationella plattformar vi har för att motverka och förbjuda surrogatmödraskap.

Ja: Vi anser att surrogatarrangemang är en mycket osund affärsverksamhet och vi vill verka för ett internationellt förbud.

Ja: Vänsterpartiet vill motverka surrogatmoderskap även när arrangemangen sker internationellt. Att svenska regler kan kringgås genom arrangemang i andra länder är problematiskt, inte minst eftersom många internationella arrangemang sker i ojämlika ekonomiska och sociala förhållanden. Barn som redan fötts genom sådana arrangemang ska självklart ha sina rättigheter tryggade, men Sverige bör samtidigt tydligt motverka att internationell surrogathandel fortsätter och växer.

Våld och människohandel

Kommer ni att öka och öronmärka resurser till Polismyndigheten för att stärka arbetet mot människohandel och sexköp, inklusive i digitala miljöer?

Ja: Centerpartiet vill att polisen inrättar särskilda sektioner mot människohandel i samtliga polisregioner för att höja kompetensen och därmed att arbetet prioriteras. Vi vill också inrätta en nationell telefonlinje för att anmäla misstänkt människohandel.

Ja: Vår inriktning är att frågan ska prioriteras i Polismyndighetens regleringsbrev, dock ej genom öronmärkning, men en tydlig markering.

Ja: Liberalerna i regeringen tar nu fram handlingsplan mot prostitution och människohandel samt exitprogram för personer som utnyttjas i prostitution och sexuell exploatering. Det kräver också starkare förmåga hos rättsväsendet. Polisen behöver bättre verktyg, mer specialisering och resurser för att möta sexköp och människohandel, även digitalt.

Ja.

Ja: Människohandel och sexköp är en cynisk och hänsynslös exploatering av människor i utsatta situationer och måste bekämpas med full kraft. Den moderatledda regeringen har gett Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ett särskilt uppdrag att förstärka arbetet mot människohandel och sexköp, inklusive i digitala miljöer. I budgeten för 2026–2028 avsätts 14 miljoner kronor för en ny handlingsplan mot prostitution och människohandel, med särskilt fokus på barn och unga. Polismyndigheten har dessutom ett återrapporteringskrav i sitt regleringsbrev, och en ny utredning om skärpt lagstiftning mot människohandel bereds. Hur polisens resurser bäst organiseras, inklusive frågan om fler specialiserade grupper, är i grunden en operativ fråga för myndigheten. Men vi följer utvecklingen noga och Moderaterna är beredda att ta ytterligare steg för att säkerställa att polisen har de verktyg och resurser som krävs.

Ja: Vi vill inrätta en särskild enhet inom polisen som ska arbeta mot kriminalitet i onlinemiljö. Vi vill också att det inrättas specialistgrupper i varje polisregion som arbetar mot våld i nära relation och prostitution.

Ja: Sverigedemokraterna och regeringen gav 2026 Polismyndigheten i uppdrag att prioritera och intensifiera arbetet mot sexualbrott i digitala miljöer, inklusive samarbete med internetleverantörer och arbete mot material som möjliggör sexualbrott online. Detta pågår alltså redan och Sverigedemokraterna vill egentligen växla upp all brottsförebyggande verksamhet.

Ja: Polisens arbete mot prostitution och människohandel för sexuell exploatering behöver prioriteras upp. Fler brott måste upptäckas och anmälas för att generera fler fällande domar. Kvinnor som utnyttjats i sexhandeln ska anses som brottsoffer och få hjälp och stöd, inte dömas till utvisning. Vi har föreslagit att offer för sexhandel ska få tydlig målsägandestatus och att polisen ska få i uppdrag att återrapportera sina insatser mot prostitution och människohandel för sexuell exploatering årligen. Vidare vill vi göra en översyn av människohandels- och människoexploateringsbrotten för att se om bestämmelserna har avsedd effekt och om det finns behov av lagändringar.

Våld och människohandel

Vill ni upprätta fler specialistmottagningar med fokus på könsstympning i landet?

Kan inte svara: Könsstympning är en allvarlig form av hedersrelaterat våld och förtryck som skapar stort lidande samt är en kränkning av grundläggande mänskliga rättigheter. Centerpartiet vill att vården för könsstympning ska vara kvalificerad och tillgänglig överallt. Om det krävs specialenheter eller inte är något som får avgöras lokalt.

Kan inte svara: Kristdemokraterna anser att frågan är viktig men har inte tagit ställning för just specialistmottagningar för könsstympning men anser att kunskapen om detta måste lyftas inom landets vårdcentraler och gynekologmottagningar.

Ja: Könsstympning är ett allvarligt övergrepp som kan få livslånga konsekvenser för flickor och kvinnor. Vi ser positivt på att stärka vårdens kunskap och tillgänglighet för kvinnor som utsatts för könsstympning, inklusive genom mer specialiserad vård där det finns behov.

Ja: Miljöpartiet driver att specialistmottagningar med fokus på vård efter sexuellt våld och sexuell exploatering ska inrättas i alla regioner och att patientavgiften för de som söker vård på dessa mottagningar ska slopas. I uppdraget bör också vård och stöd kopplat till könsstympning ingå och personalen ska ha kompetens om hur det kan vara ett uttryck för hedersrelaterat våld och förtryck och vad för övrigt stöd som då kan behövas.

Ja: Vi vill utveckla myndigheternas, kommunernas och regionernas verktyg och kompetens för att bättre kunna hjälpa och skydda personer som är utsatta för hederskultur genom bland annat förbättrad tillgång till psykologiskt stöd, skyddat boende och regionala resurscentra mot hedersrelaterat våld och förtryck. Vi vill även förstärka stödet till elevhälsan så att de får bättre möjligheter att vid hälsobesök kunna identifiera tecken på könsstympning och ge stöd till dem som utsatts.

Kan inte svara: Den som utsätts för könsstympning ska ha rätt till den vård som krävs, det gäller såväl de fysiska som de psykiska skador som uppstått. Exakt hur det ska organiseras är dock upp till varje region.

Ja: SD vill stärka arbetet mot könsstympning och förbättra vårdens kompetens. Att inrätta fler specialistmottagningar med fokus på könsstympning är ett sätt att uppnå detta.

Ja: Flickor och kvinnor som utsatts för könsstympning ska ha rätt till jämlik och specialiserad vård oavsett var i landet de bor. I dag är tillgången till specialistkompetens ojämnt fördelad, och det behövs både fler mottagningar och höjd kunskap i hela vårdkedjan. Fler specialistmottagningar bör kombineras med utbildningsinsatser och förebyggande arbete.

Våld och människohandel

Anser ni att lagstiftningen om könsstympning bör utvidgas så att även skador i de inre könsorganen omfattas, för att säkerställa att allvarliga övergrepp mot barn inte faller utanför lagens tillämpning?

Ja: Centerpartiet anser att det är viktigt att lagstiftning är utformad på ett sätt som gör att alla typer av könsstympning är förbjuden enligt lag.

Ja.

Ja. All form av könsstympning är totalt oacceptabel och lagen måste spegla det. Vi ser positivt på att se över lagstiftningen så att allvarliga övergrepp mot barn inte riskerar att falla utanför lagens tillämpning.

Ja.

Ja: Trots att en särskild lag med förbud mot könsstympning av kvinnor infördes 1982, och trots att många kvinnor i Sverige utsätts för könsstympning, har bara fem åtal väckts sedan lagen infördes. Lagen måste därför ses över och göras mer effektiv så att fler flickor och kvinnor får upprättelse. Vi vill också att vårdpersonal som genomför eller medverkar till könsstympning av flickor och kvinnor omedelbart, utan prövotid, ska få sin legitimation återkallad.

Ja: Lagstiftningen mot könsstympning har successivt förbättrats. Vi är alltid beredda att se över lagstiftning som inte fungerar fullt ut.

Ja.

Ja: Lagstiftningen ska ge ett heltäckande skydd mot allvarliga övergrepp mot flickor och kvinnor. Om nuvarande lagstiftning innebär att vissa allvarliga skador faller utanför bestämmelserna om könsstympning behöver lagen ses över och utvidgas. Det ska inte finnas luckor i lagstiftningen som gör att övergrepp mot barn inte kan lagföras på ett ändamålsenligt sätt.

Styrning och kvinnoorganisationers förutsättningar

Vill ni återinföra jämställdhetskrav i myndigheternas arbete?

Ja: Ytterst är det i styrningen av myndigheterna som avgör vilka frågor som är prioriterade. Utan aktiv styrning och uppföljning av jämställdhetsfrågorna kommer vi emellertid se en gradvis erodering av jämställdhetsfrågans vikt, vilket är motsatsen mot vad Centerpartiet vill. Det är mycket viktigt att alla myndigheter verkar för jämställdhet inom ramen för sina områden.

Nej.

Ja: Jämställdhetsintegrering har fungerat bra och myndigheterna arbetar redan med detta i sin ordinarie verksamhet. Det viktiga nu är att arbetet blir mer långsiktigt och hållbart. Liberalerna vill därför gå bort från korta, tidsatta programperioder och i stället se ett jämställdhetsarbete som är tydligt, systematiskt och förankrat över tid.

Ja.

Kan inte svara: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas redan i myndighetsstyrningen så att myndigheternas verksamhet om relevant bidrar till att jämställdhetspolitikens mål uppnås. Jämställdhetsmyndigheten överlämnade i april i år sin samlade slutrapport om utvecklingsprogrammen jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter och i högskolor och universitet. Utvecklingsprogrammen har pågått under perioden 2020–2025 och har haft som syfte att stärka statliga myndigheters och lärosätens arbete med jämställdhetsintegrering, så att verksamheterna bättre bidrar till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen.

Ja: Under vår tid i regering infördes jämställdhetsintegrering inom myndigheterna. Det är ett viktigt verktyg för att systematiskt synliggöra och analysera vilka konsekvenser beslut får för kvinnor och män. Det kan vara ett effektivt verktyg även framåt.

Nej: Vår uppfattning är att jämställdhetsintegrering i första hand leder till fler policydokument och checklistor, administration och "box ticking". Kvinnor och män uppvisar – som kollektiv – vissa olikheter och därmed kommer de i viss mån att skilja sig från varandra ifråga om livsval och karriär.

Ja: Jämställdhet ska inte vara ett sidospår utan en självklar del av statens styrning. Myndigheterna har en central roll i att genomföra de jämställdhetspolitiska målen, och jämställdhetsintegrering behöver finnas i regleringsbrev, uppdrag, uppföljning och budgetprocesser. Utan tydliga krav riskerar jämställdhetsarbetet att prioriteras ned.

Styrning och kvinnoorganisationers förutsättningar

Kommer ni återinföra krav på att en jämställdhetsanalys ska göras som en del av konsekvensanalysen i statliga utredningar?

Ja: Ja. Det är viktigt att veta hur olika förslag slår mot kvinnor och mäns förutsättningar samt att kunna veta exempelvis hur olika finanspolitiska förslag påverkar kvinnor och mäns ekonomiska egenmakt.

Nej: Sedan 2025 behöver inte en jämställdhetsanalys göras i konsekvensanalysen i utredningar, enligt den uppdaterade förordningen om konsekvensanalys i statliga utredningar.

Ja.

Ja.

Kan inte svara: Det finns redan krav på jämställdhetsintegrering i lagstiftningsprocessen. Regeringens huvudsakliga strategi för att uppnå jämställdhetspolitikens mål är jämställdhetsintegrering. Alla statsråd i regeringen ansvarar för att jämställdhet och jämställdhetsperspektivet får genomslag inom sina respektive ansvarsområden. När en fråga bedöms vara relevant för jämställdheten anläggs ett jämställdhetsperspektiv i beredningen av ärendet. Jämställdhetsperspektivet ska beaktas i budgetprocessen, myndighetsstyrningen och lagstiftningsprocessen.

Ja: Vi menar att jämställdhetsanalysen där den är relevant är en mycket viktig del av statliga utredningar för att förutse de konsekvenserna av politiska beslut ur ett jämställdhetsperspektiv. Vi är mycket kritiska till att regeringen i flera fall undlåtit att analysera sin politik ur ett jämställdhetsperspektiv.

Nej: Det är en stelbent regel. Ibland är en jämställdhetsanalys helt relevant och ska då genomföras. Ibland inte.

Ja: Statliga utredningar ligger till grund för lagstiftning och stora samhällsreformer och då är det självklart för Vänsterpartiet att jämställdhetsaspekter ska analyseras. Utan jämställdhetsanalys riskerar politiska beslut att förstärka ojämställda makt- och resursförhållanden. Vänsterpartiet vill därför återinföra krav på jämställdhetsanalys som en självklar del av konsekvensanalyser i statliga utredningar.

Styrning och kvinnoorganisationers förutsättningar

Vill ni göra kvinnokonventionen till svensk lag?

 Kan inte svara: Centerpartiet har ännu inte tagit ställning, men vi föredrar att anpassa svensk lag för att uppfylla konventionens åtaganden.

 Nej: I svensk lagstiftning återfinns ett av världens starkaste skydd för kvinnors fri- och rättigheter. Ett av skälen till att Sverige 1980 ratificerade konventionen var att den ansågs ligga i harmoni med våra lagar, dvs att svenska lagar, såsom diskrimineringslagen och föräldrabalken, garanterar de rättigheter som konventionen föreskriver. Eftersom vi skrivit under konventionen är vi också bundna av den. Våra skyldigheter enligt konventionen ska självklart efterlevas.

 Ja.

 Ja: Sverige har ratificerat kvinnokonventionen och vi har som land därmed förbundit oss att leva upp till den. Det är extremt angeläget att konventionens bestämmelser får genomslag i svensk rätt och politik. Vi är därför öppna för en diskussion angående möjligheten att göra konventionen till svensk lag. Parallellt är det viktigt att dra lärdomar av utvecklingen och utfallet av barnkonventionen som svensk lag.

 Nej: De rättigheter som CEDAW värnar är mycket viktiga. Vår bild är att man i utformningen av svensk lagstiftning som rör kvinnors rättigheter redan idag är nogga med att följa CEDAW. Vi driver inte att konventionen ska bli svensk lag.

 Nej: Kvinnokonventionen är ratificerad i Sverige sedan 1980. Därför har svensk lag till stor del anpassats till konventionen och att göra den till svensk lag är inget vi föreslår.

 Nej: Så vitt vi kan bedöma följer Sverige CEDAW och vi i motsätter oss inte konventionens innehåll i stort, låt vara att vissa delar av konventionen kan tolkas på olika sätt. Sverige brukar också överlag få relativt goda omdömen i de uppföljningar som görs. Men CEDAW är formulerat just som en internationell konvention med visioner som ska eftersträvas, inte som en lag att hantera inom ramarna för en nationell legal process. Svenska lagar ska i första hand stiftas av en folkvald riksdag.

 Ja: Vänsterpartiet vill stärka kvinnors och flickors rättigheter och ser FN:s kvinnokonvention, CEDAW, som ett verktyg för detta. Sverige har ratificerat konventionen men den gäller inte som svensk lag. Att inkorporera kvinnokonventionen skulle stärka arbetet mot diskriminering och tydliggöra statens ansvar för att säkerställa kvinnors rättigheter i praktiken.

Styrning och kvinnoorganisationers förutsättningar

Vill ni se ett höjt och indexerat stöd till kvinnors organisering i Sverige?

Ja: Centerpartiet har länge lyft behovet av ett höjt och mer långsiktigt stöd till kvinnors organisering i Sverige, inte minst till de organisationer som arbetar mot våld och för stöd till våldsutsatta.

Kan inte svara: Kristdemokraterna anser att det fortfarande finns behov av att satsa resurser på kvinnors och flickors organisering, inte minst i utsatta områden.

Ja: Kvinnoorganisationerna gör ett mycket viktigt arbete, både historiskt och i dag, för kvinnors trygghet och rättigheter. Liberalerna vill öka finansieringen så att organisationerna får mer långsiktiga och planerbara förutsättningar.

Ja.

Nej: Möjligheten att organisera sig är grundläggande i en demokrati och för detta finns statligt stöd att söka. Vi har i dagsläget inget förslag om indexering eller höjning av anslaget, men är heller inte främmande för att göra insatser där vi ser att det behövs. I vårbudgeten 2025 höjdes stödet tillfälligt för att förbättra förutsättningarna för kvinnor och flickor att organisera sig och bedriva verksamhet i områden med socioekonomiska utmaningar.

Ja: Vi vill se ett starkt stöd till det viktiga civilsamhället och beklagar regeringens nedskärningar och ointresse för ideella organisationers viktiga arbete.

Nej: Bidrag och andra offentliga utgifter ska bedömas individuellt från budget till budget.

Ja: Vi värnar om kvinnors organisering och anser att kvinnoorganisationernas finansiering måste vara långsiktig och stabil. I nuläget har vi inga förslag på att indexera bidraget till kvinnors organisering men vi är öppna för det och instämmer i ambitionen.